

Betænkning afgivet af Social- og Ældreudvalget den 9. december 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

(Styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud)

[af social- og ældreministeren (Astrid Krag)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, Nye Borgerliges medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2, 5 og 6, social- og ældreministeren har stillet ændringsforslag nr. 3, og Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 4.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med ændringsforslag nr. 1 og 3. Flertallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 2 og 4-6.

Et *mindretal* i udvalget (V og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (NB) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod ændringsforslag nr. 1 og 3. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 2 og 4-6.

Et *fjerde mindretal* (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* (ALT) vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget mener, at det er vigtigt med et mangfoldigt udbud af sociale tilbud. V mener, at der skal være både offentlige og private sociale tilbud. V mener, at det er fornuftigt at styrke socialtilsynene og styrke det økonomiske tilsyn med sociale tilbud, men for V er det vigtigt, at offentlige og private tilbud ligestilles. V er dog meget kritisk over for den forhastede lovgivningsproces. I V's optik strider processen mod Justitsministeriets vejledning om god lov kvalitet. V mener således, at ikrafttrædelsen af lovforslaget bør udskydes til en senere dato, hvorfor vi også har stillet ændringsforslag herom.

V kan støtte forslaget.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er enige i nogle af intentionerne i lovforslaget. DF ønsker også et stærkt, opkvalificeret og kompetent socialtilsyn, som kan føre et tilsyn, som har fokus på læring, og som arbejder fagligt og ordentligt.

Det er vigtigt, at tilsynet tør gribe ind og stille rimelige krav til ændringer, ligesom tilsynet løbende skal være med til at synliggøre problemstillinger, der er inden for de eksisterende rammer og strukturer.

DF ønsker også at sikre, at personalet og ledelsen på institutionerne har de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige faglighed, og at de formår at anvende kompetencerne i praksis til gavn for borgerne.

De indkomne høringssvar påpeger bl.a., at lovforslaget peger i kraftig retning af en nationalisering af private virksomheder, og at lovforslaget ikke udmønter aftalen fra april 2021.

DF ønsker også at sikre, at uanset om tilbuddet er privat eller offentligt, skal man kunne stille enslydende krav. Det er ret og rimeligt.

DF er helt enige i, at tilbud skal levere en kvalificeret indsats, og at det skal gælde, uanset om der er tale om en privat eller en offentlig leverandør.

Endelig finder DF det problematisk, at private ejere skal anmode om godkendelse, hvis de ønsker at iværksætte større renoverings- eller vedligeholdelsesarbejder for at forbedre tilbuddets fysiske rammer. Det er ikke et rimeligt krav, at private virksomheder skal have godkendt et renoveringsarbejde, når det samme krav ikke gælder for kommunale ejere.

Lovforslaget lægger op til en urimelig forskelsbehandling, når det gælder kontrol i selvejende tilbud kontra de offentlige tilbud.

For DF handler det ikke om, om det er offentligt eller privat. Det handler om, at vi skal sikre en kvalitet. Det handler om at sikre, at sårbare og udsatte borgere får den hjælp og den støtte, de har brug for.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget vurderer, at lovforslaget imødekommer »Aftale om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud« fra april 2021, men RV har i forbindelse med udvalgsbehandlingen søgt at få præciseret vurderingsgrundlaget af sammenhængen mellem pris og kvalitet, da RV mener, at vurderingen fortsat i høj grad kommer til at bero på et skøn, således som lovforslaget foreligger nu.

Det er vigtigt for RV, at der bliver skabt en mere ensartet praksis på tværs af de fem socialtilsyn, som i højere grad beror på et fælles fagligt vidensgrundlag. RV har i den forbindelse fokus på præcisering i vejledning og bekendtgørelse, og foreslået nøgletal, som RV vurderer i højere grad ville give de fem socialtilsyn et mere ensartet grundlag i forhold til vurderingen af, om et socialt tilbud er dyrt.

RV lægger vægt på, at Socialstyrelsens kompetencer styrkes med lovforslaget, og at Socialstyrelsen skal udarbejde statistikker, som giver socialtilsynene et bedre grundlag for en ensartet vurdering af tilbuddenes økonomi og kvalitet på tværs af de fem socialtilsyn.

RV vil følge op på, om evalueringen af lovændringen vil føre til en mere ensartet vurdering.

RV bemærker, at private og offentlige tilbud i højere grad vil kunne ligestilles i vurderingen af sammenhængen mellem et tilbuds pris og kvalitet, end det sker i lovforslaget, ved at offentlige tilbud også skal lave årsregnskab på tilbuds niveau. RV vurderer, at dette ville kunne skabe større gennemsigtighed, i forhold til om der er sammenhæng mellem pris og kvalitet i offentlige tilbud.

RV bemærker, at formuleringen i § 5, stk. 8, kan have den uheldige konsekvens, at tilbud med dårlig kvalitet lukker sig selv for at imødegå/undgå karantænerregler for tilbuddets leder.

RV bemærker, at offentlige tilbud kan have en koncernlignende konstruktion, når kommuner leverer ydelser

mellem tilbud i kommunen, uden at der er gennemsigtighed i, hvordan pengestrømmene er, og hvordan der afregnes.

RV bemærker, at friplejeboliger, som er boliger for mennesker med behov for omfattende service og pleje, fremadrettet bør være omfattet af lov om socialtilsyn.

RV bemærker, at ændringsforslaget om mulighed for at forlænge det skærpede tilsyn til op til 6 måneder, vil skabe mindre bureaukrati i arbejdet med at styrke kvaliteten i de sociale tilbud.

RV lægger vægt på, at social- og ældreministeren i et svar på spm. 52 til lovforslaget har anført, hvilke konkrete socialtilsyn der skal varetage specialistfunktionerne, og at dette er sket i overensstemmelse med lovforslaget, hvoraf det fremgår, at det sker med inddragelse af Socialstyrelsen på baggrund af en faglig vurdering.

Endelig lægger RV vægt på, at flere specialistfunktioner bliver fordelt på to tilsyn.

RV kan støtte forslaget.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *flertal* (S, V, DF, SF, EL og KF):

1) I den under nr. 25 foreslåede affattelse af § 8, stk. 1, ændres »3 måneder« til: »6 måneder«.
[Udvidelse af varighed for skærpet tilsyn]

Af et *mindretal* (NB), tiltrådt af et *mindretal* (V, DF og KF):

2) Efter nr. 52 indsættes som nye numre:

»01. Efter § 17 indsættes:

»§ 17 a. Kommunale og regionale tilbud aflægger regnskab efter regler tilnærmet reglerne for private tilbud, jf. § 18.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler for kommunale og regionale tilbuds regnskabsaflæggelse, jf. stk. 1.«

02. I § 18, stk. 1, 1. pkt., udgår »private«.

[Revisorpåtegnede regnskaber for offentlige tilbud]

Af *social- og ældreministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, DF, SF, RV, EL og KF):

3) Efter nr. 56 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 18 c, stk. 2, nr. 1, ændres »§ 18 g, stk. 1 og 2,« til: »§ 18 g, stk. 1 og 4,«.

[Teknisk ændring]

Til § 3

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (DF, KF og NB):

4) *Stk. 1 og 2* udgår, og i stedet indsættes:

»*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. juli 2022.«

Stk. 3-8 bliver herefter stk. 2-7.

[Ændret ikrafttrædelse af lovforslaget for at sikre, at implementeringen kan gennemføres rettidigt af socialtilsynet]

Af et *mindretal* (NB), tiltrådt af et *mindretal* (V, DF og KF):

5) I *stk. 1* indsættes efter »stk. 2«: »og stk. 01«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 6]

6) Efter *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 01.* Social- og ældreministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 01 og 02.«

[Ikrafttrædelse af krav om revisorpåregnede regnskaber for offentlige tilbud]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det nyaffattede § 8, stk. 1, i socialtilsynsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 25, medfører, at socialtilsynet kan træffe afgørelse om skærpet tilsyn, hvis konkrete forhold i et tilbud skaber bekymring for tilbuddets kvalitet, eller hvis socialtilsynet ud fra en samlet vurdering af tilbuddet finder, at tilbuddet ikke længere har den fornødne kvalitet. Afgørelse om skærpet tilsyn kan træffes for en periode på højst 3 måneder ad gangen og oplyses på Tilbudsportalen.

Med ændringsforslaget til den foreslåede nyaffattelse af § 8, stk. 1, i socialtilsynsloven vil varigheden af det skærpede tilsyn blive ændret fra at kunne være højst 3 måneder til højst 6 måneder.

Ændringsforslaget vil medføre, at socialtilsynet vil kunne træffe afgørelse om skærpet tilsyn i en periode på op til 6 måneder i de tilfælde, hvor konkrete forhold i et tilbud skaber bekymring for tilbuddets kvalitet, eller hvis socialtilsynet ud fra en samlet vurdering af tilbuddet finder, at tilbuddet ikke længere har den fornødne kvalitet.

Det bemærkes, at varigheden af det skærpede tilsyn skal være proportional med årsagen til, at dette iværksættes, således at det ikke løber længere, end hvad der vurderes nødvendigt af hensyn til, at tilbuddet kan nå at opfylde de angivne forhold. Dette vil således også skulle begrundes i afgørelsen, så det er tydeligt for tilbuddet, hvad der kræves, for at det skærpede tilsyn kan bortfalde, og hvornår dette i så fald vil ske. Dette er af hensyn til retssikkerheden for borgerne og tilbuddene. Afgørelsen vil kunne påklages efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10, ligesom socialtilsynet forud for afgørelsen vil skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger om f.eks. proportionalitet og partshøring.

Til nr. 2

Det foreslås, at der fastsættes regler i socialtilsynsloven om regnskabsaflæggelse for kommunale og regionale tilbud. Det foreslås, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler herom i en bekendtgørelse, således at reglerne om regnskabsaflæggelse for henholdsvis offentlige tilbud og private tilbud, som, jf. § 17, stk. 1, i socialtilsynsloven,

aflægger regnskab i overensstemmelse med årsregnskabslovens afsnit II eller III, bliver tilnærmelsesvis ens.

Det foreslås desuden, at kommunale og offentlige tilbud bliver omfattet af socialtilsynslovens § 18 om revision.

Forslaget skal bl.a. sikre 1) uafhængig kontrol med, at de indberettede kommunale nøgletal er korrekte, 2) at Tilbudsportalen rummer retvisende takster for sociale tilbud på tværs af ejerskabsformerne, 3) mulighed for sammenligning af pris og kvalitet på tværs af ejerskabsformerne gennem ensartet indberetning til Tilbudsportalen, 4) øget gennemsigthed på socialområdet generelt med retvisende takster for sociale tilbud på tværs af ejerskabsformerne og 5) at der således tilvejebringes tilbud af høj kvalitet på socialområdet på tværs af ejerskabsformerne.

Til nr. 3

Ved lovforslagets § 1, nr. 58, er det foreslået, at der indsættes et nyt stk. 2 og 3 i § 18 g i socialtilsynsloven. Ved lovforslagets § 1, nr. 58, foreslås det derfor endvidere, at § 18 g, stk. 2 og 3, bliver § 18 g, stk. 4 og 5.

I § 18 c, stk. 2, nr. 1, i socialtilsynsloven henvises til lovens § 18 g, stk. 1 og 2. Denne henvisning er ved en fejl ikke ændret i lovforslaget. Med ændringsforslaget korrigeres henvisningen.

Der er alene tale om en teknisk ændring.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring af ikrafttrædelsesdatoen skyldes, at det er nødvendigt at udsætte lovforslagets ikrafttrædelse fra den 1. januar 2022 til den foreslåede nye dato, da den foreslåede lovændring har væsentlige implementeringskonsekvenser. De berørte virksomheder og socialtilsynene har således brug for en længere omstillingsperiode, så de har mulighed for at tilpasse sig den nye regulering og sikre god vejledning og efterlevelse. Den foreslåede ændring af lovforslagets ikrafttrædelse sikrer desuden, at lovforslaget lever op til Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning, hvoraf det fremgår, at lovforslag og bekendtgørelser, der skal træde i kraft på næstkommende dato, senest skal være vedtaget/udstedt mindst 4 uger før ikrafttrædelsesdatoen

Til nr. 5 og 6

Det foreslås, at social- og ældreministeren fastsætter ikrafttrædelsen af lovforslagets § 1, nr. 01 og 02.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2021 og var til 1. behandling den 25. november 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Ældreudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og ældreministeren sendte den 5. juli 2021 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 334, folketingsåret 2020-21. Den 10. november 2021 sendte social- og ældreministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 54 spørgsmål til social- og ældreministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Birgitte Vind (S) Alexander Grandt (S) Camilla Fabricius (S) Christian Rabjerg Madsen (S) Daniel Toft Jakobsen (S)

Malte Larsen (S) Kim Aas (S) Rasmus Stoklund (S) Trine Torp (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Kirsten Normann Andersen (SF) fmd. Christina Thorholm (RV) Susan Kronborg (RV) Pernille Skipper (EL)

Jakob Sølvhøj (EL) Torsten Gejl (ALT) Fatma Øktem (V) Anni Matthiesen (V) Stén Knuth (V)

Marlene Ambo-Rasmussen (V) Hans Andersen (V) Jane Heitmann (V) Karina Adsbøl (DF) nfm. Liselott Blixt (DF)

Marie Krarup (DF) Brigitte Klitskov Jerkel (KF) Mette Abildgaard (KF) Mette Thiesen (NB) Ole Birk Olesen (LA)

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Liberal Alliance (LA)	3		